

HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN

INFORMATIE VOOR
PERSONEN MET
EEN HANDICAP

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

WAT
VINDT U
IN DEZE
BROCHURE?

- 01 **WAT** VERSTAAN WE ONDER HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN?
- 03 HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN **THUIS**
- 07 HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN **OP SCHOOL**
- 08 HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN **OP HET WERK**
- 10 VOOR **WELKE** HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN VERLEENT HET VAPH **GEEN TUSSENKOMST?**
- 11 RESIDUARITEIT VAN HET VAPH, **WAT BETEKENT DAT?**
- 12 **ONGEVAL, BEROEPSZIEKTE OF MEDISCHE FOUT?**
- 13 **WELKE ROL** SPEELT HET KENNISCENTRUM HULPMIDDELEN?
- 16 **WAAR** KAN U TERECHT VOOR MEER INFORMATIE?

WAT VERSTAAN
WE ONDER
HULPMIDDELEN
EN
AANPASSINGEN?

Als persoon met een handicap wordt u dagelijks geconfronteerd met een aantal specifieke problemen. Om een leven te kunnen leiden zoals een persoon zonder handicap, heeft u nood aan bepaalde hulpmiddelen en/of aanpassingen. Deze hulpmiddelen en aanpassingen kan u thuis, op school of op het werk gebruiken.

HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN THUIS

ENKELE VOORBEELDEN

- + U heeft hulpmiddelen nodig om beter te communiceren (bijv. een brailleleesregel)
- + U moet uw woning aanpassen of verbouwen (bijv. aanpassing sanitair, keuken)
- + U wil uw auto aanpassen aan uw handicap (bijv. aangepaste gas- en rempedalen)

TUSSENKOMST VOOR HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN UIT DE REFERTELIJST

Het VAPH kan een tussenkomst verlenen voor welbepaalde hulpmiddelen en aanpassingen. Een opsomming van die hulpmiddelen en aanpassingen vindt u in de referentielijst. U kan deze lijst raadplegen op de website van het VAPH (www.vaph.be) of opvragen bij elke provinciale afdeling van het VAPH. Het VAPH voorziet voor elk hulpmiddel een maximumbedrag dat terugbetaald wordt. Dat maximumbedrag heet het refertebedrag.

DOVENTOLKEN

Heeft u een auditieve handicap, dan kan het VAPH een tussenkomst verlenen voor het gebruik van een tolk voor doven en slechthorenden voor privédoeleinden. Voor de concrete inschakeling van een tolk neemt u contact op met het Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven (CAB). Dit zijn de contactgegevens: Dendermondse steenweg 449 – 9070 Destelbergen – T 09 228 28 08 – SMS 0473 92 33 11 – F 09 228 18 14 – E tolkaanvraag@cabvlaanderen.be – ID ooVoo cab vlaanderen.

BIJZONDERE BIJSTANDSCOMMISSIE

De refertelijst omvat niet alle hulpmiddelen. Heeft u een hulpmiddel nodig dat niet in de refertelijst voorkomt, dan kan de Bijzondere Bijstandscmissie uw vraag eventueel onderzoeken. Voor de kostprijs van zo'n hulpmiddel heeft het VAPH een minimumbedrag vastgelegd.

De Bijzondere Bijstandscmissie kan ook een aanvullende tegemoetkoming verlenen voor hulpmiddelen die duurder zijn dan het refertebedrag. Dat noemen we de zeer uitzonderlijke zorgbehoefte. In dat geval moet u goed kunnen motiveren waarom een duurder hulpmiddel noodzakelijk is. Ook voor de meerkost van zo'n hulpmiddel heeft het VAPH een minimumbedrag vastgelegd.

AANVRAAG VOOR EEN TUSSENKOMST VOOR HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN

Om te genieten van een tussenkomst, moet u zich inschrijven via de provinciale afdeling van het VAPH in de provincie waar u woont. U vindt alle informatie over de inschrijvingsprocedure en de voorwaarden terug in de brochure 'Hoe inschrijven bij het VAPH?'.

+ EERSTE AANVRAAG

Vraagt u voor de eerste maal een hulpmiddel of aanpassing aan, dan moet u contact opnemen met een erkend multidisciplinair team dat gespecialiseerd is in materiële bijstand. Een multidisciplinair team bestaat uit een aantal deskundigen. Samen met u gaan zij na welke behoeften u heeft aan hulpmiddelen en aanpassingen. Het team maakt een verslag op waarin het uw aanvraag voor hulpmiddelen en aanpassingen motiveert. Het VAPH legt het volledige adviesdossier voor aan de Provinciale Evaluatiecommissie en die neemt een beslissing. Vervolgens gaat het VAPH over tot de eventuele toekenning. U vindt de contactgegevens van de multidisciplinaire teams op de website van het VAPH (www.vaph.be). U kunt die ook opvragen bij de provinciale afdeling van het VAPH.

+ VOLGENDE AANVRAGEN

Bij een tweede of volgende aanvraag van hulpmiddelen of aanpassingen kunt u in bepaalde omstandigheden tegemoetkomingen aanvragen zonder dat hiervoor een adviesrapport van een multidisciplinair team nodig is. Raadpleeg voor meer informatie de website www.vaph.be of de provinciale afdeling van het VAPH. U vindt de contactgegevens van de provinciale afdelingen van het VAPH achteraan in deze brochure.

GELDIGHEID VAN DE BESLISSING

Voor aanvragen vanaf 1 januari 2009 is de geldigheid van de beslissingen beperkt tot twee jaar. Voor woningaanpassingen is de beslissing vier jaar geldig. Beslist u pas na deze termijn het hulpmiddel aan te kopen of de aanpassingen te laten uitvoeren, dan moet u eerst een nieuwe aanvraag indienen.

TERUGBETALING

Koopt u een hulpmiddel, dan dient u de factuur in bij het VAPH. Het VAPH betaalt het ingediende factuurbedrag vervolgens uit met het refertebedrag als maximum:

- + Koopt u een hulpmiddel dat duurder is dan het bedrag in de beslissing van het VAPH, dan moet u de rest zelf bijbetalen.
- + Koopt u een hulpmiddel dat goedkoper is dan het bedrag in de beslissing van het VAPH, dan kan u de rest van het geld niet besteden aan een ander hulpmiddel.

Ook het volgende is belangrijk om weten:

- + Vraagt u een tussenkomst aan, dan moet u dat doen vóórdát u het hulpmiddel of de aanpassing aankoopt.
- + Heeft u een factuur, dan bezorgt u die aan het VAPH binnen de twaalf maanden na factuurdatum. Opgelet: facturen verbonden aan beslissingen die dateren van vóór 2009 moet u nog binnen de zes maanden na factuurdatum opsturen.
- + Heeft u op het moment van uw aankoop nog geen beslissing van het VAPH ontvangen, dan kan u de factuur insturen tot twaalf maanden na de beslissingsdatum.
- + Doet u voor de eerste keer een aanvraag voor hulpmiddelen, dan mag de datum van de aankoopfactuur uitzonderlijk teruggaan tot één jaar voor uw aanvraag.

HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN **OP SCHOOL**

Kinderen, jongeren en ook volwassenen met een handicap kunnen specifieke hulp of hulpmiddelen nodig hebben in het onderwijs. De mogelijkheden zijn de volgende.

+ SPECIALE ONDERWIJSLEERMIDDELEN

Dit zijn hulpmiddelen die gebruikt worden om de lessen te kunnen volgen, zoals de omzetting van leerboeken of studiemateriaal in braille of grootletterdruk, leesloepen, voorlees- of spraakherkenningssoftware voor dyslexie en kopies van nota's van medeleerlingen. De speciale onderwijsleermiddelen kunnen aangevraagd worden in het gewoon kleuteronderwijs, lager, secundair en hoger onderwijs, en in het volwassenenonderwijs en de basiseducatie.

+ EEN TOLK VOOR DOVEN EN SLECHTHORENDE

U kunt de tussenkomst van een tolk Vlaamse gebarentaal of schrijftolk voor doven en slechthorenden aanvragen voor een beperkt aantal uren. Dit kan in het gewoon secundair en hoger onderwijs, en in het volwassenenonderwijs.

In beide gevallen moet de aanvraag bij de directeur van de onderwijsinstelling ingediend worden. Die schakelt dan meestal de cel Speciale Onderwijsleermiddelen van het Agentschap voor Onderwijsdiensten in.

HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN **OP HET WERK**

Wanneer u als werknemer of als zelfstandige nood heeft aan een aanpassing van uw arbeidspost, dan kan uw werkgever hiervoor een aanvraag doen bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) - Dienst Arbeidshandicapspecialisatie. U kan als werknemer of als zelfstandige ook een aanvraag bij de VDAB indienen voor een tussenkomst in arbeidsgereedschap en -kleding, of voor een tolk voor doven en slechthorenden.

Voor meer informatie kan u terecht in de Werkwinkel in uw buurt. U kan ook informeren via de algemene VDAB-informatiekanalen:

T 0800 30 700 (gratis servicelijn – elke werkdag van 8u tot 20 uur)

F 02 506 15 90 • E info@vdab.be • www.vdab.be/arbeidshandicap

VOOR WELKE
HULPMIDDELEN
EN
AANPASSINGEN
VERLEENT HET
VAPH **GEEN
TUSSENKOMST?**

Voor bepaalde hulpmiddelen en aanpassingen kan het VAPH u geen tussenkomst verlenen. Zo krijgt u geen tussenkomst voor:

- + apparatuur voor medische of paramedische behandeling, zoals een aërosoltoestel, kinétoestel, een bril, operaties, hoorapparaten, ...;
- + apparatuur voor onderhoud van de fysieke conditie, zoals een hometrainer;
- + fietsen met een hulpmotor;
- + verzekeringskosten;
- + gsm-toestellen (behalve voor vergrotings- en uitleessoftware voor gsm's);
- + hulpmiddelen in het geval van een verblijf van meer dan 3 maanden in een niet door het VAPH gesubsidieerde voorziening, zoals een ziekenhuis, een psychiatrisch ziekenhuis, een rusthuis, een rust- en verzorgingstehuis of een revalidatiecentrum.

De volledige lijst is te raadplegen op de website www.vaph.be van het VAPH. Bent u niet zeker of een bepaald hulpmiddel in aanmerking komt voor een tegemoetkoming, vraag het dan na bij de provinciale afdeling van het VAPH. U vindt de contactgegevens achteraan in deze brochure.

RESIDUARITEIT
VAN HET VAPH,
**WAT
BETEKENT
DAT?**

Als persoon met een handicap heeft u meer kosten dan anderen om u optimaal te integreren. Het VAPH wil deze meerkosten helpen dragen.

Toch komt het VAPH niet tussen in alle kosten. Het VAPH heeft immers residuaire bevoegdheden. Het komt, met andere woorden, alleen tussen voor zaken waarvoor u nergens anders een tegemoetkoming kunt verkrijgen. Indien er reeds een andere instantie tussenkomt, dan verleent het VAPH geen tussenkomst, of slechts een aanvullende tussenkomst.

Een voorbeeld ter verduidelijking. Tussenkomsten voor rolstoelen behoren in eerste instantie tot de bevoegdheid van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV). Wil u een dergelijke tussenkomst, dan moet u zich eerst tot het ziekenfonds wenden. Weigert het ziekenfonds tussen te komen, dan kan het VAPH eventueel een tussenkomst verlenen.

ONGEVAL, BEROEPS- ZIEKTE OF MEDISCHE FOUT?

Als een (verkeers)ongeval, arbeidsongeval, een beroepsziekte of een medische fout de oorzaak is van uw handicap, dan schakelt u in eerste instantie een verzekeringsmaatschappij of fonds in om uw schade te vergoeden. De verzekeringsmaatschappij of het fonds onderzoekt of u recht heeft op een schadevergoeding. Ondertussen kan u al een beroep doen op de dienstverlening van het VAPH; bijvoorbeeld voor een tussenkomst voor hulpmiddelen of aanpassingen.

Het is erg belangrijk te onthouden dat u slechts éénmaal vergoed wordt voor de schade die u ondervindt. Breng het VAPH (via uw MDT) meteen op de hoogte indien u in deze situatie verkeert. Een goede samenwerking tussen de verzekeringsmaatschappij of het fonds, uzelf en het VAPH waarborgt u een maximale vergoeding voor uw schade.

WELKE ROL SPEELT HET KENNISCENTRUM HULPMIDDELEN?

Het Kenniscentrum Hulpmiddelen (KOC) verstrekt informatie over de meest geschikte hulpmiddelen en aanpassingen. Het KOC informeert in de eerste plaats de multidisciplinaire teams bij complexe probleemsituaties.

Het KOC beheert verder een Vlaamse informatiebank over hulpmiddelen, de Vlibank. Deze databank biedt een overzicht van de hulpmiddelen die op de markt te vinden zijn en extra informatie over kostprijs, leverancier, ervaringen van gebruikers,...

U kan de Vlibank consulteren via de website van het KOC (www.hulpmiddeleninfo.be) of rechtstreeks via de website van Vlibank (www.vlibank.be).

14

15

WAAR KAN U TERECHT VOOR MEER INFORMATIE?

+ Themabrochures

Wil u meer weten over de dienstverlening van het VAPH, aarzel dan niet om een van onze brochures aan te vragen. Er zijn al brochures verschenen over volgende onderwerpen:

- [U HEEFT EEN HANDICAP. WAAR KAN U TERECHT?](#)
- [HOE INSCHRIJVEN BIJ HET VAPH?](#)
- [THUIS WONEN OF IN EEN VOORZIENING: WAT IS MOGELIJK?](#)
- [PERSOONLIJKE-ASSISTENTIEBUDGET – EEN ZELFSTANDIGER LEVEN VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP](#)

+ Voor algemene vragen kan u terecht bij de communicatiedienst:

Sterrenkundelaan 30 • 1210 Brussel
T 02 225 85 97 • F 02 225 84 05 • E informatie@vaph.be
www.vaph.be

+ Voor vragen over uw persoonlijk dossier kan u terecht bij de provinciale afdelingen.

Telefonisch kan dit enkel tussen 9 en 12 uur.

PROVINCIALE AFDELING ANTWERPEN

Potvlietlaan 5 • 2600 Berchem
T 03 270 34 40 • F 03 270 34 41 • E antwerpen@vaph.be

PROVINCIALE AFDELING LIMBURG

Ilgatlaan 7 • 3500 Hasselt
T 011 27 43 54 • F 011 28 51 09 • E hasselt@vaph.be

PROVINCIALE AFDELING OOST-VLAANDEREN

Kortrijksesteenweg 788 • 9000 Gent
T 09 269 23 11 • F 09 269 23 39 • E gent@vaph.be

PROVINCIALE AFDELING WEST-VLAANDEREN

Magdalenastraat 20 • 8200 Brugge
T 050 40 67 11 • F 050 39 36 80 • E brugge@vaph.be

PROVINCIALE AFDELING VLAAMS-BRABANT

Diestsepoort 6/57 • 3000 Leuven
T 016 31 12 11 • F 016 31 12 29 • E leuven@vaph.be

ANTENNEPUNT BRUSSEL

Sterrenkundelaan 30 / lokaal 004 • 1210 Brussel
T 02 225 84 62 • F 02 225 84 05 • E brussel@vaph.be
Openingsuren: maandag en woensdag van 9.15 tot 12.15 uur
en van 14 tot 16 uur (in juli en augustus enkel op woensdag).

+ Ondervindt u problemen met de dienstverlening of met een dienst van het VAPH, dan kan u een klacht indienen bij de klachtendienst van het VAPH:

VAPH • KLACHTDIENST

Sterrenkundelaan 30 • 1210 Brussel
T 02 225 85 97 • F (algemeen nummer) 02 225 84 05 • E klachten@vaph.be

INFORMATIE VOOR
PERSONEN MET
EEN HANDICAP

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

